

Nr 345

Av fröken **Elmén m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.

Familjeberedningen har i sin den 26 september 1956 avgivna promemoria rörande hemhjälp funnit, att behovet av en utbyggd social hemhjälpssamhet är till fullo bekräftad redan av den anledning, att vid en undersökning som verkställdes av socialstyrelsen och som avser situationen år 1955 minst 10 000 fall måste lämnas ohjälpta, detta på grund av underdimensionering av organisationen. Vidare framhåller beredningen, att det finns många hjälpbehov, som nu inte alls eller i mycket ringa utsträckning kan tillgodoses men som det vore ett starkt familjesocialt intresse att kunna fylla.

Beredningen har, under framhävande av den betydelse statsbidraget fortfarande måste anses ha i stimulerande riktning, föreslagit, att man skulle slopa de nuvarande bestämmelserna om en begränsning av statsbidraget i förhållande till kommunernas invånarantal. För att återge bidraget dess ursprungliga värde och för att stimulera kommunerna till ökade insatser på detta område föreslår man vidare, att statsbidraget måtte höjas för varje heltidsanställd hemvårdarinna till 2 000 kronor per år från nuvarande högst 1 400 kronor. Därvid förutsättes att man håller fast vid villkoret att landsting eller stad, som ej deltar i landsting, lämnar bidrag motsvarande minst halva statsbidraget. Utöver minst 1 400 kronor utgår för närvarande statsbidrag med 150 kronor till vardera 3 ålderstillägg, varför det maximerade statsbidraget, som nu utgår per hemvårdarinna, är 1 400, 1 550, 1 700 och 1 850 kronor beroende på det antal år befattningshavaren varit anställd. I sin promemoria har familjeberedningen av förenklings-skäl föreslagit, att några speciella ålderstillägg icke vidare skulle utgå utöver de 2 000 kronorna.

I proposition till årets riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit, att de ovan nämnda begränsningsbestämmelserna skulle slopas, vilket skulle betyda en viktig förbättring. Vidare föreslås att nuvarande lönebidraget om 1 400 kronor per år skulle höjas till 1 700 kronor samt att bidragen till ålderstillägg skulle borttagas. Detta betyder i verkligheten, att i de fall statsbidrag skulle utgå till kommun för hemvårdarinna, som varit anställd mindre än 3 år, bidraget höjes med 300 kronor och i de fall vederbörande varit anställd 3—6 år med 150 kronor per år. Då hemvårdarinnan varit anställd i 6—9 år blir bidraget oförändrat. Då hon varit i tjänst mer än 9 år minskas bidraget med 150 kronor, allt jämfört med nuvarande förhållanden.

Förslaget med 1 700 kronor per tjänst är således inte tillräckligt långt-

gående för att dess genomförande skulle kunna få den stimulerande verkan, som man eftersträvar, eftersom det, som ovan visats, i många fall skulle medföra en direkt minskning av statsbidraget. Den sociala hemhjälpssamhetens betydelse ur såväl humanitär som samhällsekonomisk synpunkt torde vid nuvarande tidpunkt vara odiskutabel. Hjälps ges åt familjer, åt ensamma sjuka och orkeslösa i verkliga nödsituationer, och andra för samhället dyrbara vårdformer inbesparas. Ett ökat stöd åt den sociala hemhjälpens skulle väl överensstämja med den familjevårdande och familjeuppbyggande politik, som statsmakterna har anledning att bidra till i vårt land, där hemmets och familjens kris är en så påtaglig realitet.

Vi föreslår därför, att statsbidraget per hemvårdarinna i enlighet med beredningens förslag måtte utgå med 2 000 kronor.

Kungl. Maj:t har föreslagit att statsbidrag för år 1958 måtte utgå till avlöning åt högst 3 400 heltidsarbetande hemvårdarinnor eller ett däremot svarande antal deltidssarbetande (halvtidssarbetande). För år 1957 har statsbidrag sökts för 3 225 heltidsanställda samt för 227 deltidssanställda hemvårdarinnor. På grund av gällande begränsningsbestämmelser har bidrag beviljats för 2 932 heltidsanställda hemvårdarinnor och 156 deltidssanställda. Vi anser den föreslagna utökningen till högst 3 400 heltidsanställda eller däremot svarande deltidssanställda vara alltför obetydlig och föreslår, att statsbidrag för kalenderåret 1958, vilket statsbidrag utbetalas under budgetåret 1958/59, måtte utgå till ytterligare 100 hemvårdarinnor eller till högst 3 500 heltidsanställda eller däremot svarande deltidssanställda hemvårdarinnor.

Med stöd av det som ovan anförts hemställs,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts begäran om anslag för bidrag till avlöning av hemvårdarinnor för budgetåret 1957/58 måtte besluta

a) att statsbidraget per heltidsanställd hemvårdarinna skall utgå med 2 000 kronor, under förutsättning att landsting eller stad, som ej deltar i landsting, lämnar ett bidrag på minst 1 000 kronor;

b) att för 1958 statsbidrag må utgå till högst 3 500 heltidsanställda hemvårdarinnor eller däremot svarande deltidssanställda.

Stockholm i januari 1957

Wald. Svensson
Augustinus Keijer
Mac Hamrin

Gerda Höjer
Ture Königson
Henning Gustafsson

Brita Elmén
Edith Liljedahl
Einar Rimmerfors
Sven Gustafson
i Göteborg